

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47,
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistolele neîncam se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litera armonioasă — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Oaue roșii.

Sibiin, 12 Martie.

Ar fi pagubă, când proiectului pentru „regularea proprietății” i-ar lipsi pârchea precum și când celelalte legi, prin care guvernul s'a îngrijit de cultura națională a naționalităților nemaghiare, prin urmare și de a Românilor — ar rămâne într-o societate de legi mai puțin numeroase. Imperiului sistemului, cu steag maghiaristocratic, i s'ar pără, că i lipsește un pilastru și n'ar pute se și mănăncă în tîgnă pascale. El s'a îngrijit așa dară ca se pregătească lângă celelalte încă un ou roșu de pasci chiar și pentru noi, cari mai avem, scie Dđen până când, se ne pocăim de peccatele noastre cu postul cel mare.

Cel mai proaspăt ou roșu va fi așa dară proiectul, care privește scoalele medic de stat și nu de stat, după cum se dice în titlul scris deasupra proiectului.

Proiectului din cestiune, după cum îl aflăm publicat prin diare, regulează într'un capitol deosebit (V §§ 62—75) și scoalele medic susținute de confesiuni.

Proiectul lasă dreptul de direcțiune în institutele confesiunilor, lasă administrațiunea averii aceluia, așezarea profesorilor până și procedura în afaceri disciplinare contra elevilor și învățătorilor (§ 64); dar pretinde ca ministrului de culte și instrucțiune publică se i se astearnă legile și procedura disciplinară dela institutele confesionale spre sciință (§ 67); prețind mai departe, ca se se arate prealabil ministrului de regulamentele privitoare la calificatiunea, profesorilor, a esamenilor de calificatiune etc. pentru ca ministrul se poată controla, dacă profesorii dela institutele confesionale sînt așa de calificați cum sînt cei dela institutele de stat (§ 72); de altă parte li se opresce confesiunilor cererea și primirea de ajutoare dela statuti, domnitori sau guverne străine; numai dela singurataci sau dela societăți din străinătate pot primi ajutoare, dacă aceia și acele nu și rezervă nici un drept de influență asupra institutelor ajutate, sau nu le pun nici o altă condițiune (§ 63).

În privința limbii confesiunile în scoalele lor sînt singure decidătoare până la învățarea limbii și literaturii maghiare, care are a se propune într'atâtea oare încât elevii se și poată însuși cu succes limba și literatura maghiară. Pentruca în privința aceasta se nu fie vre o scădere, planul de instrucțiune (și de împărțire oarelor) cu privința la obiectele aceste trebuie prealabil asternut ministeriului (§ 66).

Ministrul așa dară și după fitoarea lege nu se va amesteca în afacerile interne a le scoalelor medic susținute de confesiuni. Toată influența cătă i rezervă legea este se oprescă ajutoarele de întreținere din străinețate, se i se astearnă prealabil toate regulamentele, căte privesc pe elevi, pe învățători, calificatiunea acestor din urmă, mesurile în privința limbii și literaturii maghiare; pentru că în

cât privește planul de învățămînt și statorirea obiectelor îngrigesc §§. 5, 33, 38 și 65. „În sfera dispozițiunilor acestor §§, dice o alineă a §. 65, jurisdicțiunea confesională respectivă își organizează ea singură planul de învățămînt.”

La noi au început bărbății dela cărmă a introduce ironia până și în legile țerei.

Am vrea se scim ce i mai rămăne de organizat jurisdicțiunii confesionale, dacă legea statului i organizează toate și o încungură cu o sumă de porțițe, prin care ministrul se poată intra ori și când ca se ia în deplină posesiune institutele confesionale?

Dar greșim. Cei dela cărmă statului se interesează de instrucțiune. Aceasta o am vădut, când au dispus introducerea limbii statului în scoalele populare nemaghiare. Ei se tem, că confesiunile și în special confesiunile nemaghiare, cari din crunta lor sudoare își susțin institutele proprii, pentruca tinerimea lor se se poată instrui, nu vor primi o instrucțiune indestulitoare lără de amestecul lor. Se se mire cineva, când pe cărmuitorii nostri, într'o bună dimineață, i va apuca mila de confesiuni și vrînd se le cruțe și puțintica osteneală, ce le mai lasă acest proiect, vor veni și vor dice: dați-ne și fondurile din care susțineți voi scoalele voastre și lăsați-le, pe unele și pe altele, pe mîna noastră, că vom îngriji noi de toate.

Logic ar fi apoi, ca un proiect ca cel din cestiune se urmeze și pentru institutele mai înalte.

Curioase lucruri. Cărmuitorii statului într'o țară constituțională *ab antiquo*, cu instituțiuni parlamentare, folosesc constituționalismul și parlamentarismul ca se centralizeze toate în mîna guvernului. Căci legea aceasta ori căt este de încercată cu de tot felul de dispozițiuni în dreapta și în stînga, privită în internul ei este o centralizare a instrucțiunii medic în mînele guvernului.

Ori și în care stat însă centralizarea duce la absolutism, acum fie cu, fie fără formalitățile constituționale-parlamentare. Absolutismul în sine este păgubitoriu pentrucă el dă de multe ori soartea mulțimei în mînele cătorva, cari, precum ne învață istoria, nu sciu promova binele, ci numai rîul comun. Statuti ruinate materialicesc și moralicesc s'au găsit mai cu samă pe lumea absolutismului.

La noi înse procedura aceasta mai are altă latură. Guvernanții sînt Maghiari și în Ungaria mai locuiesc și nemaghiari. Guvernanții, ori căte păcate s'au întemplat până acum în administrațiune, de întărirea elementului maghiar au îngrijit și îngrigesc, mai mult de căt de ori ce pe lume. Aceasta se vede din toate măsurile lor, și dacă în legea din cestiune scopul a acesta nu s'ar vedea încă în toată golițiunea lui, legea așa numită a naționalităților ne dovedește din destul, că în aplicare va fi și aceasta un mijloc de maghiarisare.

Și maghiarisarea, — aceasta nu se poate ascunde, — este un resoiu declarat naționalităților nemaghiare

toemul din acea parte, care este chie-mată a calma toate tendențele de suprimarea celorlalte elemente din stat, cari își implinesc tot așa de bine ca și Maghiarii, dacă nu mai bine, datorințele lor cătră stat. Căci nu trebuie a perde nimenia din vedere, și cu atât mai puțin guvernanții maghiari, că Ungaria nu este exclusiv numai a unei naționalități. Ea este o patrie comună a naționalităților, cari o locuiesc — unele — încă de înainte de înființarea regatului unguresc.

Guvernul unguresc n'a avut lipsă de multe legi, cari le-a proiectat în direcțiunea maghiarisării. Nu avea nici de aceasta, căci confesiunile și-au scuit economisi scoalele lor în timpul absolutismului nemțesc. Și ce au scuit face atunci vor sci și în timpul de față și în viitoriu, cu atât mai vîrtos, cu căt acum au statute și legi sancțiunate de aceiași factori, cari prin proiecte, ca cel din cestiune, vor veni în pozițiune de a nimici ceea ce ei înșiși au făcut.

Atât deocamdată.

Revista politică.

Sibiin, în 12 Martie.

În lipsă de debateri dietale, aflăm dela Budapesta, că se încearcă de nou o fusiune de partide. Este vorba ca partida intrunită se se fuzioneze cu deputații, cari stau afară de partide. Conferența în privința fusiunii s'a ținut la deputatul Stefan Bitto. Lipsa de fusiune s'a recunoscut de toți. Negoțierile cum se se facă fusiunea se vor continua.

„N. W. Tageblatt” publică o proclamațiune a comandei generale din Seraievo din 9 Martie st. n. a. c. îndreptată contra lotriilor ce grasează în cercul Banialuca și în districtele mîrgineasa a cercului Bihaacs. Conform acestei proclamațiuni dreptul marțial este publicat în amîndouă districtele numite. Lotrii și acei cari le dau, în unul sau altfel, sprigin se vor pedepsi cu moarte. Pe capul căpitănilor de lotri sînt puse premii de căte 40 galbini, pe capul lotriilor de căte 20 galbini, și pe capul unui spriginitoriu de lotri 10 galbini.

Imperatul Germaniei și a serbat în 21 l. c., ziua născerei.

Ministrul Brătianu a plecat în aceeași di la Neuwied, de unde va pleca la Paris.

Principele Orloff a părăsit Parisul. În trecerea sa cătră Petersburg s'a oprit la Berlin, unde a fost primit de imperatul Germaniei. Înainte de plecarea sa din Paris, ambasadorul rusesc a făcut vizită de despărțire la prezidentul Grévy și la ministrul Freycinet, ceea ce a făcut senzațiune în lumea politică.

Din Constantinopole se scrie, că lumea de acolo este foarte îngrijită de urmările mesurilor finanțiale ce le ia statul. Toată moneta, sunătoare și în hărții, este redusă la prețul jumătate. O sărăcie generală se asteaptă atât în provinciile europene căt și cele turcesci.

Causa Severinului în dieta Ungariei.

(Urmare).

Baron Liphay (continuând): Încât pentru afirmațiunea, că amănarea e de lipsă pentru inactivarea de stări definitive, eu ve mărturisesc sincer, că după procedura de până acum și după declarațiunea, căreia i se dă espresione în proiect prin impregiurarea, că însuși dl ministru a redus din inițiativă propriă timpul dela trei ani la un an, — eu cred că e foarte îndreptățită temerea dlui ministru că adecă stările din Severin nu vor pute fi regulate în pripă.

Din impregiurarea, că ministrul, după ce multă vreme mai înainte a susținut mereu necesitatea, de a se susține stările provizore în Severin încă pe trei ani, a venit într'un timp relativ scurt la convingerea, că e de ajuns timpul de un an, din impregiurarea aceasta, dice, eu nu pot se deduce alt ceva decăt că judecata ce și-a format-o dînsul mai înainte asupra relațiunilor de acolo, nu porcede dintr'o studiere cu temei și cum se cuvine a acelor relațiuni.

Ba eu cred, și poate nu greșesc, că dl ministru s'a determinat nu numai prin acele relațiuni a cere amănarea, ci me tem, că motivul amănării trebuie căutat togma în faptul, că ministrul n'a studiat cum se cade relațiunile de acolo și în același timp uitându-și de acel ținut a crezut, că stările din țărsul nu sînt de așa mare însemnătate încât se merite a fi studiate.

Se mi credeți, eu află că o mai periculos lucru, a destepta în acel comitat credința, că oamenii, cari stau în fruntea guvernului, și au uitat de interesele locuitorilor de acolo, decăt a spune deodreptul, dacă în genere voiesc a o recunoașce, că în acel comitat pot se esiste stări periculoase, ba că sînt într'adevăr asemenea stări periculoase, și că guvernul doarece se la dispozițiuni în această direcțiune prin proiectul de față.

Nu pot se primesc proiectul subternut de comisiunea administrativă nici pentru motivul că acela, după cum cred eu cel puțin, nu va liniști comitatul Severinului asupra întrebării, dacă ministrul, cătă vreme se va susține starea provisoră actuală, are de cuget se pună în fapt un capet stări de ađi, atât de dureroasă, și anunit pe ce cale? Căci noi scim — și apoi nici comitatul nu cere mai mult și nu doarece atât se se estindă organizațiunea pentru a se alege la moment funcționarii respectivi ci se mîrginesc a cere se se controleze cum se cuvine escedările, — și apoi ce apasă mai mult comitatul este faptul că el nu și poate valora dorința sa în această privință și togma pentru aceasta nu se poate liniși cu toată promisiunea, că după ce va trece un an se va inactiva o administrațiune mai bună și mai corectă.

Deci, dacă eu nu primesc proiectul subternut de comisiunea administrativă, pentrucă află de lipsă ca organizațiunea definitivă amănată pe un an se se stabilească pe un timp mai

scurt, — o fac aceasta din două puncte de vedere. Mai întâi, pentru că noi susținem starea provizorie trebuie să o restringem numai la un termen cât se poate de scurt, adică la un timp, în care să se poată stabili mecanismul organizației definitive; iar de altă parte nu primesc proiectul din motivul, că în același timp trebuie să ne asigurăm pentru cazul, când guvernul nu ar afla de lipsă, să modifice în mod radical starea actuală, ci numai să încorporeze comitatul în alt municipiu; dacă toate aceste dispoziții ar fi de lipsă, eu doresc ca ele să se facă cât mai curând.

Deci eu aș dori ca termenul de un an să se estindă numai până la sfârșitul anului curent 1880 și anuit așa, ca ministrul să fie îndrumat a subterne în acest restimp un proiect relativ la organizarea definitivă.

În urmă oratorului subterne o propunere în scris, prin care cere, ca provisorul să se estindă numai până la finea anului curent. (Aprobări în stânga).

George Ioanoviciu crede, că poporul din comitatul Severinului merită să numai fie lăsat în nesiguranță asupra sorții sale și din acest motiv dorește decidera cauzei cât mai curând. În fine se alătură la propunerea lui Liphthy.

Ministrul president C. Tisza declară, că nu poate să primească propunerea aceasta. Încât pentru comitatul Severinului, e de convingere, că acesta pentru relațiile sale materiale și de altă natură nu se va pute susține ca municipiu de sine stătător. Dintr'altele proiectul de lege relativ la organizare se va subterne în toamna anului curent, dacă se va pute în luna lui Octombrie.

George Popu: Onorată Casă! (Să auzim!) Cu toate că me decisem să nu vorbesc mai mult cât va ține domnia acestui guvern (Să auzim!), totuși, în urma celor ce s'au țin și întemplat în această casă eu ocaziunea discutiunii asupra acestui proiect de lege și a dezbaterii bugetare de curând, îmi țin de datorință a me declara pe scurt la această ocaziune. (Să auzim!) La clasificarea foarte rea, aș pute dice de rea voință, ce a făcut-o dl raportor asupra stărilor din comitatul Severinului și a locuitorilor de acolo, au răspuns domni deputați Liphthy și Ioanoviciu, cari a cuvântat înaintea mea. Una inse totuși mi s'a rezervat și mie. Domnul raportor a țin, că guvernul nu este mulțumit cu stările din comitatul Severinului. Eu încă răspund lui raportor și pot să-l asigur, că nici locuitorii din comitatul Severinului nu sunt mulțumiți cu stările de acolo, care sunt emanațiunea dispozițiilor guvernului. (Păcere în stânga estremă).

Onorată Casă! Un proverb german dice: „Es kommt nichts Besseres nach.“ Și aceasta s'a împlinit stricte față cu cetățenii de naționalitate nemaghiară. Noi am creșut că după ce dl ministru president al guvernului a comis nenumerate vătămări față cu noi, cetățenii de naționalitate nemaghiară ai statului, și după declararea și amenințarea ce a făcut-o dl ministru president în culmea de strălucire a puterii și a guvernării sale, că adică diferitele naționalități trebuie să se jertfească aderența la existența lor, — aceste trebuie să se supună necondiționat la dispozițiile de maghiarizare violentă ale ministrului și partidei sale, căci altfel densul va sfârși pe aceia, cari vor cuteza să facă ceva, fie cât de puțin, pentru a se apăra pe sine și pentru a susține existența lor națională. Atât e adevărat onorată Casă, că dl ministru president și guvernul și-au ținut cuvântul; au ruinat țara, au călcat în picioare toate popoarele dintr'ănsa, dar adevărul trist este acela, că el ne-a sfârșit nu nu-

mai pe noi nemaghiarii ci a nimicirea tuturor popoarelor, bunăstarea intelectuală și materială. (Adevărat este! În stânga estremă) așa încât eată ce vedem astăzi? Vedem dealungul Tisei bogate pe Maghiarii autochtoni și pe Românii și Secuii din Transilvania, cari până acum au trăit bine, luându-și calibalicul în spate și băta de cerșitori în mână, Maghiarii căutând un adăpost în America, iar Românii și Secuii în Dobruja și România ca să poată trăi.

Dar, onorată Casă, ori ce reu are și ceva bun în sine. Partea cea bună a acestui reu este, că dacă până acum au existat oameni, cari s'au indoit, că aici în această țară poți face o seminiție singuratică, o naționalitate singuratică deosebit fericită sau nefericită, acum s'a potut convinge ori și care dintre densii, că în această țară poți să ferecești sau să neferecești pe toate naționalitățile numai laolaltă. (Aprobări vii în stânga estremă)

Eu un lucru în genere recunoscut că pentru a realiza lucruri mari trebuie să existe un oare-care plan și la îndeplinirea unei acțiuni politice se recere o programă. Eu care am ascultat simplu și am văcut cele ce s'au întemplat aici, m'am convins, că nici onoratul guvern nici așa numita opozițiune capabilă de guvernare nu au nici unul o programă pentru administrațiune, cel puțin aceasta a dovedit-o în mod strălucit unul în fața celuilalt în lupta de 14—15 zile și nici unul nu crede celuilalt, că ar ave o programă administrativă. Un asemenea lucru n'a cutezat să afirme nime despre partida independenței, a cărei programă am onoare a o mărturisi de a mea în întregul seu (Vivate în stânga estremă), cu excepțiunea unui punct: maghiarizarea nedreaptă și forțată. (Strigări în stânga estremă: Acest punct nu se află în programa noastră!)

Ne-am convins țin din lupta, ce a curs aici, că nici guvernul nici partida, ce voiesca a guvernarea, nu are o programă administrativă, ne-am convins, că există aici în cameră o individualitate, domnul deputat cu numele german Grünwald, care are o programă de administrațiune, cel puțin espunerea cu care s'a produs el aici a fost recunoscută ca programă. Dacă stă astfel lucrul, apoi, fiindcă aceasta partidă nu se consideră aici ca capabilă de guvernare și fiindcă eu ved, că dl deputat Grünwald se identifică pe sine cu opozițiunea intrunită, trebuie să deducem, că dl deputat Grünwald aș mână va lua a mână ocărmuirea Ungariei, cel puțin el ar fi chemat a lua guvernarea Ungariei. Mai adaug, că dacă ar urma o nenorocire de așa mari proporțiuni, ca adică el să înlocuască guvernul actual, s'ar împlini proverbiul german: *Es kommt nichts Besseres nach.*

Dacă s'ar împlini acest lucru, și ei cred că acesta este îndreptățit, aș trebui să declar cu adăncă durere patriotică, că eu într'un asemenea cas țin posibil și un guvern rusesc în Ungaria, pentru că consecuența din guvernarea dlui deputat Grünwald ar fi, cum a fost și în 1849; notabilitățile maghiare ar chema erași pe Ruși în țară pentru a restabili pacea internă, și după aceasta ar fi foarte problematic, dacă Rusul nu se va așea definitiv aici în oare-care colț.

Din cele espuse binevoii a ved, că eu țin creațiunile monstruoase ale fantasiei dlui deputat Grünwald de o mai mare nenorocire pentru patrie de cum au fost nenorocirile de până acum. On. Casă! După părerea mea camera era chemată, din incidentul proiectului de lege ce se află în discușiune, a și desfășura politica sa de administrațiune. Aici ne aflăm în fața unui exemplu pregnant evident, și onorata casă să mi permită din incidentul acesta să ilustrez cu unele exemple politica de administrațiune a lui Grün-

wald cu privire la comitatul Severinului. (Să auzim!). Dl Grünwald a avut parte de așea mare nenorocire, că politica sa de administrațiune încă înainte de a se nase și-a susținut proba în comitatul Severinului din grația dlui ministru president și ministru de interne.

În comitatul Severinului s'a făcut o cercare togma cu acel punct cardinal din programa dlui deputat Grünwald, în care densul cere, adică recunoască că în patrie există teritoare mari, unde locuiesc și nemaghiarii, cum e d. e. togma teritoriul comitatului Severin, și după idea densului, deoarece în acel comitat locuiesc nemaghiarii, e o necesitate ce emană din articolul de lege 42: 1870 ca să se aleagă și nemaghiarii, prin urmare oameni de aceia cari sunt inimici ai ideii de stat unguresc, pentru că densul ține de dușman al statului unguresc pe toți căți nu s'nt Maghiarii și aceasta o vestesce el *vinti et orbi.* Dacă aceasta este așa, apoi eu nu știu, cum dl Grünwald ca German se poate considera pe sine de amic al patriei? El dice că trebuie importată în acel comitat funcționarii maghiarii. Dar apoi aceasta s'a și făcut în comitatul Severinului sub regimul dlui ministru president. S'au importat acolo Maghiarii din țara întreagă, începând dela Ujfalussy, Pausz până la cel din urmă diurnist, nise oameni, căror le a eșit vestea că nu au fost profeți buni în patria lor proprie, și provoc pe dl Grünwald și pe dl ministru president să se bucure de stările provocate prin activitatea acelor funcționari, dacă mai poate fi vorba de o activitate și de o întemplare, de care să se poată bucura dl ministru president și dl Grünwald deodată. (Iaritate în stânga estremă).

Presidentul: Rog pe dl deputat să nu se departă de obiect, căci aceste lucruri nu se țin de obiect. (Aprobări în dreapta). (Va urma).

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Câmpeni, (Munții apuseni) în 8 Martie 1880. Prea onorate de Redactor! În 6 l. c. se ținăr esamenale Semeștrului I. cu elevii dela scoala normale gr. or. Ia-II și a III. de aici în prezența Reverendismului d. protopresbiter și adm. protopresb. Ioane Gall, și a unui public însemnat. Venind a vorbi despre rezultatul acestor esamene mi-ar fi de lipsă o penă mult mai ageră și cunoștințe pedagogice mult mai ample, decât cele ce posed, în pozițiunea încă ca econom. Din această cauză nici nu mă voi exprima în special despre fie care obiect de învățământ, ci după deliberea judecată în această destiune, mă voi pronunția în general afirmând, că esamenale amintite au reșit cu deplină satisfacțiune. Cu deosebire m'a încântat rezultatul noului metod de cetit, numit metodel fonetic — după cum se constata din partea bărbăților competenți cel mai practic și salutarul metod.

Lauda dlui învățătorii Nicolae Corcheș dela scoala începutoare, care prin sirguțele sale a scit dat la scoale noastre începutoare o direcțiune nouă, o direcțiune practică, desbrăcând-o de „omul cel vechiu“ și înbrăcându-o în „omul cel nou“. Da! a eliberat-o de „aiul Egiptului“; a scos-o din întunerecul opacității, la lumina binefăcătoare, de care se bucură și cele lalte popoare civilizate.

Atăta despre esamenale dela scoala I. începutoare. Încât despre rezultatul esamenului din clasele II și III ca în toți anii decând funcționează ca învățătorii dl Ioan Palade și de astădată a fost spre mulțămire generală.

La rândul seu vă voi scrie și despre esamenul din scoala de fetițe înființată în acest an.

Acest esamen după cum am înțeles dela Rdissimul dn protopresb. se va țin aproape de sf. Pasci fiind scoala aceasta — din cauze neprevăzute mai târziu începută.

un participant.

Petrilla, 10 Martie 1880. Prea Venerabilul consistoriu arhiepiscopesc din Sibiu prin stimata hârtie din Iulie 1879 Nr. 1613 a încunosințat

respectiv, a conchiat pre toți învățătorii dela scoalele confesionale române gr. or. inferioare, de pe teritoriul arhiepiscopesci dela cursurile suplutare, respective la conferențele învățătoresci pe timpul dela 10 până la 15 August 1879.

Totodată a trimis câte un esemplariu din articolul de lege XVIII din anul 1879 despre impunerea limbei maghiare ca studiu obligat în toate scoalele populare, și din un „proiect de statute“, care l'a aflat mai bun, ca învățătorii să-l aibă de îndreptariu la constituirea lor în „Reuniuni învățătoresci“; — mai departe potesce ca, învățătorii să ia ca material de dezbateri în aceste conferențe

1. Care împregiurări împedecă încă și astăzi progresul învățământului popular; 2. apoi propuneri practice pentru delăturarea acelor. (Se înțelege culesc de pe terenul învățământului popular, adică, din experiența și praca scoalei populare).

La aceste fie-mi permis după modestele mele cunosințe și după puțină mi experiență și praca scolară ce posed, a răspunde, următoarele și anume: 1. Multe sunt cauzele cari împedecă și astăzi progresul învățământului la poporul nostru.

Cauze cari nu depind dela noi, precum e a) serăcia poporului, b) situațiunea comunelor, cu deosebire a comunelor muntene, unde casele sunt respirate printre dealuri și văi, c) lipsa de manuale bune, dară aceasta a început a se împlini, și în fine lipsa de bărbăți inteligenți, luminați și energici, cari nu numai să fie devotați cauzei scolare, dară să fie totdeauna în nemijlocită apropiere sau atingere cu poporul, precum sunt: juiii și notarii comunali și cercuali.

Dară sunt casuri și de acele, unde poporul poartă vina, ba ce e mai mult administratorii și conducătorii cei mai deaproape ai lui; în scurt, aceia cari sunt chemați ca se îndrepte și înțețe pe popor la toate și cu toate ocaziunile.

Ca învățător am luat parte la conferențele învățătorilor adunați în opidul Deva în anul trecut la dezbateră acestui obiect, atăta de însemnat pentru noi.

Am văcut cum se tânguia învățătorii, unii că sunt foarte slab dotați și nice micul salariu nu și'l pot căpăta decât foarte cu greu, și adese ori la vremea trecută.

Se înțelege dela un învățător, care se aplică cu salariul de 30—70 fl. nime nu poate aștepta mai mult.

Eară alții, ca superiorii lor, fi tractează în mod barbar și neuman. Dară, se prespunem, că toate aceste pe unde se întemplă, se întemplă numai din neprecizarea și slăbiciunea lor (invăț.). Se poate! Dară subscrisul sciu o comună cu unul dintre cei mai harnici și diligenți învățători, cu un salariu cât numai se poate de slab, și acea comună respective directorul scolarului local, în loc de a se strădui să îmbunătățească salariul învățătoresc, cu atăta mai vortos căci și d-lui a fost învățător, a vrut să-l micșoreze încă cu vr'o 30—40 fl. cu care se acopere alte spese particulare. Poftim progres!!!

S'a descoperit mai departe în acea conferență și aceea, că unele comitee parochiale și comunale în frunte cu conducătorii lor, la alegerea de învățătorii uitându-și de chemarea și datorința lor, față cu binele comun, pre lângă licațiune minundu mai fac și alte specule și geșefturi din cauza scolară. Aceste abusuri necuvințioase, ca să nu țin mai mult, se vede, că au ajuns la cunosința Prea Venerabilului consistoriu arhiepiscopesc. Și Prea mărit acela prin stimata hârtie din 21 Novembre 1879 Nr. 3369 a și ordinar, ca de aceste să nu se mai întemple.

Eară eu țin, că bine face Prea

Vener. consist. archid. că supraveghează asupra scoalelor noastre totdeauna dară cu deosebire acum, când scoalele noastre sunt în luptă, pentru caracterul și existența lor.

E adevăr mai presus de toată inoială că, poporul nostru e sărac, dară cum scie el suportă alte dări și spese ar pute să dea mai mult și pentru binele lui.

Ca să și plătească învățători harnici și să și provadă copiii cu cărți și alte recuzite de învățământ.

Se vede că, atâta autorii „statutului organic, cât și ai „Regulamentului,“ pentru organizarea provisoră a învățământului în metropola ortodoxă română din Ungaria și Transilvania, când au încredințat cauza școlară comitetelor parohiale au avut în vedere comune ca, Brașov, Rășinari, Bran, Seliștea ș. a. și au trecut cu vederea comunele, unde avem atâția membri în comitet, cât și preoți din legea veche așa dicând, cari nu numai că nu și cunosc chemarea și datorniile lor dar nici se silesc a și o împlini.

Dară te ascultă bucuros să le vorbesci de ori și ce din lume numai de afaceri școlare să nu le vorbesci și bietul învățătoriu de ar avé darul vorbire ca sântul Ioan gură de aur, și nisuițe de fer totuși între astfel de oameni totdeauna e respins cu propunerile lui de ar fi cât de frumoase, el rămâne sclavul majorității.

Și aici după modesta mea părere individuală, nimica n'ar pute ajuta scoalei și prin ea progresului în învățatură, decât esmiterea unui comisar consistorial, bărbat luminat și cu influență, care însoțit de părinții propresbiteri tractuali respectiv să facă visitațiune cu deosebire prin acele comune, cari au ramas îndreptt cu învățământul, să vadă unde și ce e de făcut și de îndrepttat! Ca să nu ne perdem școala și cu ea biserica și limba, unica avere ce mai avem astăzi în statul constituțional (?!) în care trăim.

Petru St. Preda,
învăț. prov.

Varietăți.

* Vineri în 19 Martie a. c. oraul Caransebeș a ales 12 reprezentanți municipali în locul celor 12 sortiți în anul acesta. Între cei aleși sunt 7 Români a anume Ioan Bartolomeiu, secretariu episcopesc, Vasile Mândreanu, profesor gimnasial, Nicolae Posta neg. Constantin Sgravau măestru, Teodor Sêrbu, cassariu, Teodor Lasaroni, grânicer și Ioan Mihai.

Dintre neromâni: M. Niamesy, notariu public rog., C. Szabó jude la tribunal, A. Grosserk neg., E. Dinacsek neg. și Diemer.

* (Fond de premie). Cultivarea limbii și a literaturii este acel factor potent care asigură rola culturală unei națiuni, acest scop îl urmăresce societatea acad. „Iulia“ a junimeii române din Cluj; a ne perfecționa în limba maternă este o datorință sântă, mai greu și cu mult mai sublim este a lucra în folosul literaturii naționale, dar scim că susținerea emulațiunii e un motor puternic a nisuiștelor și faptelor sublime, aceste adevăruri le-a ținut în vedere onor. domn president al societății Iulia, când cu ocaziunea serbării anului nou a făcut inițiativa unui fond de premie literare, întreprinderea a fost împinată cu patrocinare marinimoasă și deja la aceea serbare s'a subscris suma de 20 fl. care prin colecte făcute de zelosul domn president până acum au crescut la 41 fl., această avere a soc. sub numele „fond de premie“ se administrează după un regulament separat.

Din acest fond, deși încă mic, s'a scris pe terminul 20 Maiu a. c. un premiu de 30 fl. la care pot concurge

numai membri soc. Iulia, temele concursuale sânt libere dar operatele cari vor trata obiecte din limba și literatura română vor fi „ceteris paribus“ preferite.

Mulțămă neobositului zel a dlui president Dr. A. Isac societ. Iulia va posedea de aici încolo un mijloc puternic spre a suscita activitatea membrilor sei în folosul limbii și literaturii materne, dacă publicul român va sprigini această întreprindere a junimeii noastre societăți, rugăm dar on. public să binevoiască a ne tinde cursul marinimos, contribuind fie-care cât 'i permit puterile, privind scopul sublim pentru care sânt menite donațiunile, sperăm că onorata inteligență română va patrocina din toate puterile nisuiștele junimeii acad. din Cluj.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Berlin, 24 Martie n. Principele Orlov au plecat astăzi la Petersburg.

Paris, 24 Martie. n. În cercurile deputaților se asigură că se vor publica decrete în timpul cel mai de aproape, prin care se va pronunța disolvarea neamănată a conventelor de Jesuiți din Francia. Acestora li se va acorda numai un termen de trei luni pentru regulara afacerilor. Guvernul va examina statutele celorlalte congregațiuni neautoritate, aflându-se că statutele lor sânt în opozițiune cu legea vor fi disolvate.

London, 24 Martie n. Mesagiul reginei, prin care s'a disolvat parlamentul, mulțămesc pentru sprigina politiceii, a cărei scop a fost apărarea imperiului și asigurarea păcii generale. Raporturile cătră puteri sânt amicabile și favorabile susținerii păcii.

Adunarea generală,

din 19 Martie 1879 a institutului de credit și de economii „Albina“.

Președintele societății domnul Iacob Bologa deschide adunarea la 10¹/₄ ore înainte de amiază, constată prezența a 30 acționari, cari reprezentă 178 voturi, cum și că sânt depuse cu totul pentru participare la această adunare 684 acțiuni; denușese în sensul § 25 din statute pe dd. Dr. Ilariu Pușcariu și Dr. Aureliu Brote de notari, ear de scontatori pe dd. Constantin Stezar și Dr. Iosif Hoș și declară adunarea în sensul § 26 din statute de constituată.

În sensul publicațiunii de convocare ddo 24 Ianuarie 1880 președintele pune la ordinele zilei raportul anual al direcțiunii, Directorul executiv Visarion Romanu dă citire acelu raport în următorul cuprins:

Onorabilă adunare generală!

Incepem raportul nostru asupra gestiunii anului 1879 — al șeptelea în viața societății noastre — cu imbușcătoarea constatare, că rezultatele operațiunilor în acest period sânt nouă probe pentru prosperitatea crescândă a institutului nostru.

Referințele generale ale piaței de bani din anul trecut ne-au creat o situațiune nouă manifestată în abundența constantă de capitale. Aceasta însă ne-a îngreunat investiura fructificătoare a fondurilor noastre.

De trei ori în cursul anului am trebuit să reducem interesele la depuneri. Din aceeași cauză creditul de rescompt al institutului a rămas mai în tot anul nefolosit, ear contul efectelor, după cum arată bilanțul a crescut.

Din toate aceste Vă veți convinge d-lor acționari, că rezultatele obținute anul trecut sânt mai mari, decât în ori-care din anii precedenți.

Situațiunea mai sus descriasă și-a avut însă și partea ei bună, ea a fost favoritoare emisiunii scrișurilor fonciare ale institutului nostru, și ca să putem începe această ope-

rațiune încă în primele luni ale anului 1880 am separat în bilanțul, ce Vă prezentăm astăzi, fondul de garanță de fl. 200,000 al scrișurilor fonciare prescrite în § 4 al articolului de lege XXXVI din anul 1876 și în § 97 al statutelor noastre.

Prin aceasta însă vedem astăzi realitată principală intențiune a inișiatorilor societății noastre expresă în programul lor din luna Iulie 1871 cum și a dorinței manifestate în actele adunărilor noastre generale de atunci înceace mai în fie-care an.

Creдем că prin această nouă resursă capitalele cucerulate ale societății noastre se vor înmulți în venitorul de aproape în proporțiuni mai mari ca în trecut și că institutul nostru va fi în stare a mulțami în mai mare măsură trebuințele de credit agricole la poporul nostru.

Premișând aceste, ne luăm voie a espune în cele următoare tabloul situațiune, singuraticelor rami de operațiune în periodul gestiunii noastre.

I. Depuneri:

Cu finea anului 1878 erau la institut
666 depuneri în sumă de fl. 485,522.75
In decursul anului 1879 au mai urmat
370 depuneri în sumă de fl. 451,609.62
Ast-mod totalul acestui ram în 1879 a fost de
936 depuneri în sumă de fl. 977,132.37
din aceste s'au ridicat în decursul anului
261 depuneri în sumă de fl. 383,838.95
rămânând starea lor cu 31 Decembrie 1879 de
675 depuneri în suma de fl. 593,293.42
cu fl. 107,770.67 mai mare ca în anul trecut.

II. Escompturi de schimburi:

Starea portofoliului nostru cu finea lunii Decembrie 1878 a fost de
2236 schimburi în valoare de fl. 609,073.50
în decursul anului 1879 s'au escomptat
4301 schimburi în sumă de fl. 1,175,915.20
deci starea totală a portofoliului în 1879 a fost de
6537 schimburi în valoare de fl. 1,784,988.79
din aceste au eșit în decursul anului
4562 schimburi în sumă de fl. 1,210,778.06
rămânând starea portofoliului cu finea anului 1879 de
1985 schimburi în valoare de fl. 574,210.73
cu fl. 34,862.77 mai mică ca anul trecut.

Această reducere își află espicarea în desvoltarea ce s'a dat ramurilor creditelor ficse și împrumutelor ipotecare.

Precum arată bilanțul am amortisat din portofolul de schimburi suma de fl. 4378.06, ea dubioasă. Aceasta însă nu e a se privi de perdere factică, pentrucă, precum din dubioasele anilor trecuți ne-au succedea a asigura încasarea unora, așa credem că o parte se va realiza și din cele de acum.

Este bine însă, ca la compunerea bilanțului societății noastre să ținem în totdeauna la principiul nostru de rigoare și de soliditate.

III. Creditul ipotecare:

Împrumuturile ipotecare au stat la finea anului 1878 din
85 obligațiuni în sumă de fl. 29,287.99
la care în decursul anului s'au adaos
40 împrumuturi în sumă de fl. 20,617.—
starea totală în anul 1879 a fost de
125 împrumuturi în sumă de fl. 49,904.99
In decursul anului s'au respuns
7 împrumuturi cari împreună cu ratele plătite dau suma de fl. 8,232.29
rămân, deci cu 31 Decembrie 1879
118 obligațiuni în sumă de fl. 41,672.70

cu fl. 12,384.71 mai mare ca anul trecut.

Pe venitor, prin emisiunea de scrișuri fonciare, aceasta are să fie principala operațiune a institutului nostru.

IV. Creditele ficse:

au stat la finea anului 1878 din
134 împrumuturi în sumă de fl. 67,347.20
în decursul anului s'au mai acordat
58 împrumuturi în sumă de fl. 51,680.—
starea totală a anului 1879 a fost de
192 împrumuturi în sumă de fl. 109,027.20
din cari în decursul anului 1879 s'au restituit
4 împrumuturi și rate în sumă de fl. 26,907.86
rămân deci cu 31 Decembrie 1879
188 obligațiuni în sumă de fl. 82,119.34
cu fl. 24,772.14 mai mare ca anul trecut.

V. Reuniunile de credit:

s'au redus dela fl. 41,426.63, în care stare s'au aflat cu începutul anului, la fl. 36,321.50; ear fondul de garanță cu interesele lui pentru acest rest de pretensiune e de fl. 23,376.48

Revirementul casei de preste an a fost următorul:
intrate fl. 1,977,587.97
eșite fl. 1,985,436.47
Total fl. 3,963,024.44
cu fl. 99,387.72 mai mare ca în anul precedent.

In toți rami de operațiune s'au realizat prin institut în anul 1879—4411 împrumuturi în sumă de fl. 1,250,344.29 or, Ear bilanțul institutului cu 31 Decembrie 1879 este următorul: se citește:

Prin amortisarea din venitul imbușcător al anului trecut a ultimului rest de fl. 2800, al contului speselor de fondare, suma întrebuințată acum de 7 ani pentru această amortisare în cifră anuală mijlocie de fl. 1735.20, rămâne pe venitor pentru crescerea venitulului curat al societății.

Bilanțul arată deci un venit brut alui anul 1879 de fl. 93,250.82
din care subtrăgând totalul eșirilor cu fl. 59,950.81
restul un profit curat de fl. 33,300.01
In sensul §. 62 din statute propunem următoarea distribuție a acestui profit:

5% dividendă după capitalul de acțiuni fl. 15,000.—
Din restul de fl. 18,300.01
vine a se distribui:

10% la fondul de rezervă al acționarilor fl. 1830.—
ca tantiemă pentru 12 membrii ai Direcțiunii directorul executiv și corpul oficialilor fl. 2928.—

2% pentru scopuri de binefacere fl. 366.—
Din restul de fl. 13,176.01
propunem a se da ca supradividendă fl. 12,000.—
ear cu suma de fl. 1,000.—
ase pune basă la un fond de pensiuie pentru funcționarii societății fl. 13,000.—
ultimul rest de fl. 176.01

să se treacă în contul profitului anului 1880.

Asmod dividendă anulului 1879 e de 9%. Fondul de rezervă al acționarilor cu adausul sumei de astăzi din profit a ajuns la suma de fl. 23,092.12.

Este o veche speranță, că cu cât un funcționar e mai puțin apăsător de grizile venitorului, la bătrânețe și în neputințele sale, cu atât mai mari și mai bune sînt prestațiunile sale.

Asigurarea existenței funcționarului înseamnă, din multe motive, și în interesul aceluia, în acruia serviciul ei se află. De aceea majoritatea institutelor de bani a adoptat de mult principiul pensionării funcționarilor lor.

Urmând acestui exemplu și îndemnați chiar de interesul institutului nostru, ne am propus a crea un fond de pensie pentru funcționarii institutului nostru. Statutele acestui fond sînt în lucrare.

Nu dubitam, că onorabilă adunare generală va adopta cu bunăvoință propunerea noastră, de a pune ca prima basă la crearea acestui fond cu fl. 1000 din venitul anului trecut.

Luând deci act de raportul nostru acesta ve rugăm, ca după ascultarea raportului comitetului de reviziune să binevoiați a aproba bilanțul și propunerile noastre pentru distribuirea profitului, făcând dividendă anulului 1879 cu 9 forini de acțiune și a da Direcțiunii și comitetului de reviziune absoluturiul. (va urma).

Indreptare. În mulțăminta publică asupra contribuțiilor la balul din Bran, publicată în Nro 27 al „Telegrafului Român” s'a strecurat următoarele erori de nume, pe cari ve rog cu tot respectul într'o notă a se corege în modul următor.

În loc de N. Beit a se ceti Nicolae Reit G. Bunceanu G. Runceanu N. Moldovan 2 fl. N. Moldovan 3 fl. și a se adoga în Nro contribuțiilor și N. Manoiu paroch cu 1 fl.

Bursa de Viena și Pesta din 23 Martrie 1880

Table with 3 columns: Description, Viena, Pesta. Includes items like Renta de aur, Obligatiuni ungh. de clausula de sorție, etc.

Economico.

Brașov, 19 Martie n. Pro hectolitru: Grâu. f. 8.60-9.60; Grâu scăire; f. 6.20; Săeară f. 6-6.30; Orz f. 4.80-5; Ovės f. 3.20-3; Cuceruz f. 5.65; Mălaiu f. 6.70; Mazera f. 7.80; Linteaf 9.20; Fasole f. 6.55 Sămânța de in f. 12.- Sămânța de cânepă f. 5.70- Cartofii f. 1.65 per chilo; carne de vită 44 cr. carne de porc 48 cr.; carne de oaie - cr.; Sbu de bovine proaspăt f. 35; (per 100 chilo); topit 48 fl.

Budapesta, 13 Martie n. Timpul din săptămăna trecută deși pe începutul acesteia fu frumos și cald, cătră sfērșit s'a schimbat foarte tare. Termometrul a scăut dela + 10° R. la - 6° R. Vēnturile de nord-ost șuerau terribil pela sfērșitul săptămănei; apele înghețară de nou, ferestrelor se apru asemenea înghețate și sēmănturile de pe câmp espuse stricăciunii. Secara și rașița au suferit mai mult, ba o parte din ele e și nimicată. Acuma se vede, că și

earna cea grea a nimicit mulți pomi și cea mai mare parte din vițe. Pe multe părți însă au început lucrurile câmpului deși numai cam începutor. Economii sînt din toate puterile ocupăți și procura toate cele de lipsă pentru lucrurile de primăvară. Fabricile de pluguri sînt formal inundate de comandatori, sēmănte de primăvară trec a miera, tot împregiurări, cari dovedesc, că economii au început din toate puterile a se pregăti pentru afacerile lor economice în marea nădejde, că în anul acesta are să fie un an foarte roditoriu. Se înțelege de sine, că astfel de împregiurări au influență și asupra prețurilor tuturor articolelor. Așa fu și în săptămăna trecută. Toate articole din tērg auară puțină trecere, cătră prețurile lor au fost mai eține. Așa notăm în special:

Grâu 50-55,000 m. m. trecu cu fl. 11-11.22; Săcara 3000 m. m. cu fl. 10.65-10.80 cr.; orzul la 2000 m. m. ca și mai înainte; ovėsul cu fl. 7.55-7.85; cucuruzul la 16,000 cu fl. 8.10-8.90, făina de astădată a trecut rapid și cu prețuri bune; Păstăioasele n'au prea avut căutare și s'au vëndut: fasolea cu fl. 11-11.75; linteaa cu fl. 10-14; mazera cu fl. 14-15; sēmănta de cânepă cu fl. 10-11; sēmănta de in cu fl. 14 m. la laiul cu fl. 7-8; (toate per 100 chilogram); lănilē s'au vëndut cu fl. 1.80-2.50 chilogram.

Porcii au fost de astădată foarte scumpi pentrucă au lost puțin, și totul numai 45,200. dintre cari din Ungaria de jos 2040, din România 500 și din Ardeal 200 capete. Unsoarea de porc a trecut cu fl. 63-66; slănina cu fl. 57.50-63; sēul cu fl. 44-45; spiritul un gros cu fl. 33.50; în consum cu fl. 36-37 per 10,000 litrē; cartofii cu fl. 4.40-5 per 100 chilogr.

Peile trecară ca și în săptămănilē de mai înainte. Toate soiurile fură căutate fură însă numai așa scumpe ca și mai înainte.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitatiuni: în 8 Arlie și 8 Maiu imob. vëndute după Petru Ciora și sofi în Roșia (trib. Abrud); în 13 Arlie și 14 Maiu imob. lui Dănilă Schneider și sofi în Moșna (judec. cerc. Mediaș); în 10 Arlie și 10 Maiu imob. lui Șofron Bunea și sofi în Tichindeal (trib. Sibiu); în 19 Arlie și 19 Maiu imob. lui George Petru în Călnic (trib. Sibiu); în 19 Arlie imob. lui Ioan Podobaș în Topa (trib. Cluj); în 19 Maiu și 19 Iunie imob. lui Andor Komáromi în Cinadie; în 14 Arlie și 14 Maiu imob. lui Ioan Moga în Poiana (judec. cerc. Aind); în 3 Arlie și 3 Maiu imob. lui Ioan Fröhlich în Noerichiu (trib. Sibiu); în 17 Arlie și 18 Maiu imob. remasului după Mateiu Letia în Comana de jos; în 19 Arlie și 19 Maiu imob. lui George Juncuș în Bucium (judec. cerc. Făgăraș); în 1 Arlie și 1 Maiu imob. lui Vasile Popa în Bia (judec. cerc. Husușeu); în 21 Maiu și 22 Iunie imob. contesei Rosalia Miko în Bodec Oltemar, Mikoujfală și Mălnaș; în 14 Arlie și 14 Maiu imob. soției lui Aron Kovacs, Lidia Serester, în Semeria; în 17 Arlie și 18 Maiu imob. lui Francise Barlog în Aldobaly (judec. cerc. Sângiors); în 30 Arlie imob. lui Petru Hajda în Carăștea (judec. cerc. Baia de Criș); în 5 Arlie imob. Parasciive Căciulă în Tircheș; în 5 Arlie imob. lui Martin Bartesch în Preșmēr (trib. Brașov).

Ad Nr. 216 S. — ex 1879. 1-3

CONCURS.

La institutele diecesane gr. or. de teologie și pedagogie din Caransebeș sistemându-se un post de profesură pentru agronomie cu salariu anual de 600 fl. v. a. pentru ocuparea acestui post se escrie prin aceasta concurs cu termenul până la 13/25 Arlie a. e. adecă până la Dumineca florilor.

Competenții pentru acest post au să și trimită la consistoriul diecesan

gr. or. din Caransebeș petițiile instruite cu următoarele documente:

- 1. Atestat de botez;
2. Atestate scolastice despre studiul gimnasiale, reale sau din scoalele cetățenesci;
3. Atestate despre studiile de agronomie;
4. Atestate despre eventuala pracsă făcută pe terenul agronomie.

Caransebeș în 2/14 Martie 1880. Episcopul diecesan: Ioan Popasu.

Nr. 821. Epit. 2-3

CONCURS.

Pentru edificarea unei locuințe pe ghetariul din grădina așa numită Gerlitz, sub Nr. 3 strada Șevis în Sibiu, se publică prin aceasta o licitațiune minuendo.

Preliminarul speselor edificării este statoric cu 4077 fl. 10 cr.

Doritorii de întreprindere a a subșterne ofertele lor timbrate și provedute cu un vadiu de 10% consistoriului archidiecesan până la 15 Arlie nou a. c.

Planul și condițiunile se pot vedē în cancelaria oficiului casei consistoriale.

Sibiu, 1/13 Martie 1880. Consistoriul archidiecesan gr. or.

Nr. 54. 3-3

CONCURS.

Pentru postul de capelan pe lângă neputinciosul paroch Ioan Popoviciu din comuna Aciliu, ppresbiteratul Mercurei cu incuviințare mai înaltă, se deschide concurs cu termenul până în 1 Arlie a. c. st. v.

Cu acest post este împreunată a treia parte din venitul anual al parochului, care parte computată în bani face 140 fl. v. a.

Cei ce doresc a compete la acest post să și aștearnă recursele lor instruite conform legilor în vigoare la oficiul presbiteral al Mercurei până la termenul indicat.

Aciliu în 22 Februarie 1880.

Comitetul parochial în confelęgare cu oficiul ppresbiteral concertent.

Sz. 937/1880 — szbiroi. 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de notariu în comuna mare Orlat se deschide concurs până inclusive 15 Arlie a. c. st. n.

Emolumentele împreunate a acest post sînt: 400 fl. v. a. salariu anual, cartir liber și 6 orgii lemne de foc sau un relut de lemne și cartir pr. 72 fl. v. a.

Doritorii vor avē a și asterne rugărilor lor instruite în sensul art. de lege XVIII ex 1871 în termenul mai sus la pretorele cercului. Săliște în 20 Martie 1880.

Pretorele cercual.

Nr. 693. Epit. [1] 1-3

Publicațiune de esarëndare.

La 22 Martie (3 Arlie) a. c. 10 oare înainte de amedei se va esarēnda prin licitațiune publică la casa parochială gr. or. din Turda fenațul numit „Lobodaș” aședat pe hotarul Turdei sub Nr. top. 5546 a) b) în mărime de 106 jugeri și 212 stângini pătrați pe 3 ani de țile, începēnd dela 24 Arlie a. c. la cel ce va da mai mult.

Pentru de esclamarē e 300 fl. din care 10% sînt a se depune ca vadiu înainte de licitare. Oferte în scris sigilate se primesc numai până la deschiderea licitațiunii. Condițiunile esarēndării se vor putē vedē la casa pa-

rochială gr. or. din Turda, sau în cancelaria archidiecesană din Sibiu.

Sibiu, 1/13 Martie 1880. Consistoriul archidiecesan gr. or.

Director de moșie.

Un agricultor germân ofere servițiile sale ca director de moșie în România. Dēnsul a absolvat studiile agricole cu succes bun, a funcționat 7 ani în calitate de profesor la un institut agricol în Transilvania, ear în curs de 13 ani și-a însușit esperiențe practice ca conducătoriu de moșie parte în Germania parte la institutul amintit, cunoașce limba română și franceză și se poate recomanda prin cele mai bune testimonii.

Ofertele se pot adresa dlui Demetriu Comșa, profesor de agricultură în Sibiu, sau direcțiunei institutului agricol în Mediaș (Transilvania). [12] 1-3

FABRICA de cipici și de cisme

Imre Temesvári în Budapesta strada Kerepes Nr. 11. Vēndărea cu ridicata (topțanul) și cu mētratul.

Recomendă pentru dame:

- Papuc de casă de lăsting sau pe l. 1.20
Papuci pentru stradă din lăsting, sau pe l. toc și furtă elegantă. 2.-
Cipici regata de inebiat cu estărmă, din lăsting fin, sau pe l. fasoul cel mai nou. 3.-
Cipici cu elastic înalt de 20 cent. din lăsting sau pelea cea mai fină, cu talpa dăplă cu cue. 3.60
Pentru bărbați:
Cipici regata, din pele de căprioară, sau chagrain cu talpa grosă. 3.80
Cipici regata din pele de mânăși, sau lac, cu marginea grosă a talpei. 4.20
Cipici cu elastic din inchi, sau pele de țipol, cu talpe duple, ținute, sau cu șurupuri. 4.-
Alese din calitate, cea mai bună. 4.60
Cisme 50-60 sentim., înalte, de inchi cu talpa dăplă, ținută triplu și cu șurupuri. 9.-
În fine tot felul de cipici pentru băței, fote, și copii cu prețurile cele mai eține ale fabricii.
Comandele se vor efectua prompt cu Nachnahme, sau dacă se trimite preț. Lucrurile neconvenabile se schimbă bucuros, listele de prețuri mai detaliate se trimit gratis și franco.
Cumpărătorilor cu ridicata rabat însemnat.

Catechetica bisericiei dreptcredincioase resaritene compusă de protopresbiterul Ioan Stefanelli,

docent la facultatea teologică a universității din Cernăuți.

Opul cuprinde toate principiile și regulile relative la alegerea, înșirarea, proclurarea și propunerea materiilor catechetice din religione creștinească, istoria învățământului catehetic creștinec dela Iesus și până în zilele noastre, literatura ramului acestuia și catechese practice ca modele la compunerea catecheselor pentru școlile și biserică și este merit mai înținut ca manual la prelegerile catechetice în institute teologice, apoi și ea manual pentru păst. rii sufleteș la elucrarea temelor catechetice pentru conferințele pastorale.

Prețul pentru Austro-Ungaria 5 fl. România 13 franci.

De același autor au apărut:

Catechese tractând

Istoria biblică a Testamentului vechiu, Manual pentru cateheții și învățătorii școlilor populare, pentru păstori suțeteci la catechisățiunile prescrie în biserică, pentru candidații de învățători și pentru educătorii și amicii junimii.

Tomul I. Prețul pentru Austro-Ungaria 5 fl. România 13 franci.

Dela același autor se află sub presă și va apăre în anul acesta:

Catechese tractând

Istoria biblică a Testamentului nou și faptele sântilor apostoli.

Cu adăos o istorie și o geografie scurtă a Palestinei și a perilor santei scripturi.

Tomul II. [10] 1-6 Editorul Tipografia eredei de Closius, Sibiu.